
SANKT OLAV

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

INNHOLD: Den evige lampe. — På det jevne. — Tiltredelsespreken i St. Halvard. — Moderne krigsteknikk og katolsk moral. — René Bazin - en katolsk forfatter. — De syke i Lourdes. — Kardinal Frühwirth. — Prest og legfolk i „Katolsk aksjon“. — St. Ansgars Ligas Årbok. -- Herhjemme — og derute.

RETT + OG + SANNHET

Den evige lampe.

I sitt stort anlagte verk «Gudsstaten», som på videnskapelig grunn fordømmer det antikke hedenskap og skildrer så gripende kampen mellom mørkets og lysets makter, sier St. Augustin:

«Simeon, oldingen, omfavnet den lille Jesus og erkjente i ham den store. I barnet så han mannen og helten, i sennepskornet spiren, i kimen den veldige utvikling.»

Han så en forvarsel i dette til fremtidige kamper, men også til den endelige seir. Ti i lyset lå ideen om Gudsstaten.

Da Simeon på marmortemplets trappe tok jomfru Marias lille sønn på armen, dukket for hans oplyste ånd fremtidens tempel op. Den 7-armede lysestake blev til verdenshavets fyrstårn, til verdens lys — det lille sennepskorn blev til det mektigste tre — oldingen Simeon avløstes av uoverskuelige menneskemasser, og jødefolket fortrenget av alle de folk som vilde storme frem fra nu av og til den siste dag. Det lys, som Simeon med lov og pris hilste, bryter sig nu gjennom de herlige glassruter i utallige kneisende domkirker jorden over, det stråler ut fra millioner av evige lamper, lyser ut fra helgenglorien om Herrens disipler og etterfølgeres paner, gløder i de kjerter, som biskop og prest og levitt bærer gjennom kirkehuset på kyndelsmessens dag, som det innviede lys ved den sykes seng lyser det trøst og fred inn i døende hjerter og bristende øine, og som ledestjerne fører det åndens stridsmenn til kamp og seier og himmellønn: «et lys til folkenes opplysning!» Av det beskjedne lys i Betlehem er blitt verdens sol og verdens stjerne.

Men den store Kristus må tåle at de små mennesker står ham imot. En forbitret, men håpløs kamp, som Augustin har skildret i Gudsstaten, og som Simeon, oplyst av den Helligånd, da Ånden i den avgjørende stund drev ham til Jehova-templet, forutsa: «Denne er satt til fall eller opreisning for mange.» «Som et tegn man vil tale imot.»

Hvilket lys utgår der ikke fra disse profetier og kastes over barnets ord, da det er blitt voksen: «Hvem som ikke er *med* mig, er *imot* mig!» Og over lignelsen om klinten blandt hveten, om den guddommelige såmanns arbeide om dagen og det ondes lysskye virksomhet om natten. Helt inn i våre dager raser kampen mellom Kristus og hans guddommelige innstiftelse — til fall eller opreisning, til held eller fordærv, til død eller salighet — kampen mellom lysets Gud og mørkets fyrste, mellom jorden og himmelen, mellom *verdensstaten* og *Gudsstaten*. «Han er satt til fall eller opreisning».

Men i Gudsstaten brenner den *evige* lampe — og der seier alltid Gud og Hans salvede. De svake som tviler, de svake som frykter, kan *verdenshistorien*, som tillike er *verdensdommen*, fylle med tro og tillit. Også overfor begivenhetene i Spania, Meksiko og Russland hevder Augustins ord om Gudsstatens evige og endelige seier sin aktualitet. Kristus flyktet til Egypten, men kom tilbake — han blev drept og stod op fra de døde og sitter i himmelen ved Faderens høire hånd.

Fariseeren *Saulus* forfulgte Kirken og Kristus og apostlen *Paulus* bar hans navn frem til verdens ende. Romerrikets *verdensmakt* raste med ild og sverd mot

Kirkens åndsmakt — det romerske rike falt og Kristi gudsrrike avløste det. Cæsarene bekjempet Kirken — Galileeren har seiret. De arianske Goter, de stolte Hohnstauferne, den allmektige Korsikaner, Jern- og blod-kansleren trengte inn på Kirken og vilde gjøre den til sin slavinne: deres verk gikk i stykker, men Kirken gikk styrket ut av kampene.

Således virker Augustins Gudsstat ned gjennom århundrer — således oppfylles Simeons profeti gjennom årtusener. Således brenner den evige lampe gjennom tidene — —.

Av det lille Jesusbarn er blitt Kristus-kongen — den store hersker over hjerter og tanker. Hvor svakt enn lampen brenner enkelte steder i vår tid — slukkes kan den aldri — den evige lampe.

På det jevne!

På det jevne! På det jevne!
— ikke i det himmelblå —
— der har livet satt dig stevne,
der skal du din prøve stå!
Alt hvad herlig du kan nevne,
alt hvad høit din sjel kan nå,
skal hernede på det jevne
fast sin rot i livet slå.

Komme ned — se det er fingen! —
dale glad som fugl fra sky,
når med sang den senker vingen
— ikke falle tungt som bly!
Komme ned og slutte ringen,
være glad i kveld og gry,
elske verden, hate ingen,
føle sig som født på ny!

I det høie! I det høie!
Lyder det dig mere smukt?
Funkler svermerisk ditt øie?
Finner verden stolt din flukt?
Vil du ikke hodet bøie
under livets strenge tukt?
Vil du ikke marken pløie
før du høster markens frukt?

Ak, den kunst er tung å lære,
dyrkes kun av såre få,
den uendelige svære,
den: på jorden fast å stå,
den: sin himmel med å bære
over alt i hjertets vrå,
den: sin Skaper glad å ære
i det store, i det små!

K.

Tiltredelsespreken

holdt i St. Halvard, Oslo, søndag Sexagesima 1933.

Kjære kristne!

Både dagens anledning og søndagens epistel pålegger mig en ganske særskilt plikt til å gi uttrykk for de tanker, som fyller mitt hjerte nu.

Det er visstnok første gang jeg herfra prekestolen taler til denne menighet, som hans høierverdighet biskoppen midlertidig har villet betro mig.

Jeg står her med en klart bevisst følelse av hvor tungt det falt for så mange av våre trosfeller i St. Halvard å måtte ta avskjed med en sogneprest, som i de år som gikk har skjenket dem — ikke bare de rent prestelige gaver som strømmer gjennom enhver prests viede personlighet, det være ved alteret eller ved kommunionbenken, i skriftemålet eller på prekestolen — men som dessuten hadde råd til å skjenke — og skjenke med en generøs ødselhet — en del av sin offervilje, en trøstende og opmuntrende stråle av sitt livsglade humør og tilslutt et stykke av sin arbeidskraft og av sin helbred.

Denne menighet vilde ikke forstå den alvorlige plikt, som hviler på den — en takknemlighetens plikt — hvis den lot denne prest, som gikk fra oss, reise alene uten å følge ham og hans virke for Kirkens sak med våre varme bønner. Det er i denne hensikt at alle troende må forene sig i denne hl. messe, som feires for å nedbe Guds velsignelse over pastor Breukels fremtidige prestelige livsvei.

Den som har å overta en menighet — selvom det bare skulde være midlertidig — overtar derved et ansvar, som visstnok føles enda tungere, når det skal bæres på unge og uerfarne skuldre. Vi svake mennesker faller så ofte for en fristelse, som i grunnen er uhyre farlig, fordi den som regel presenterer sig i den sunde fornufts kledebonn: den fristelse nemlig, å bedømme livets situasjoner ut fra rent naturlige og menneskelige proporsjoner. Mangen en prest — jeg tør ikke utelukke mig selv — som plutselig stilles overfor ansvaret for en stor menighet, har å gjennomgå en sjelskrise, hvori spørsmålet om ikke ansvaret rett og slett overstiger hans bære-evne, synes å være berettiget.

Selv en misjonær av verdensdimensjoner, som den hl. Paulus var, har hatt å kjempe mot denne menneskeligste av alle fristelser. Imidlertid står denne søndags

epistel alt ferdig med svaret — et avklarende og et avgjørende svar: «Herren sa til mig: min nåde er dig nok». Slik må hver prest ta sin byrde, slik vil også jeg ta den: Hans nåde er også mig nok. Det er næsten med forferdelse det rent naturlig innstillede menneske hører apostelen utrope — utrope med en dristighet, som bare er berettiget fordi den stoler på Guds hjelp: «Min kraft fullkommes i skrøpeligheit, og derfor vil jeg helst rose mig av mine skrøpeligheter, forat Kristi kraft må bo i mig». Det er ét ekko til det annet herlige ord, som kjennetegner Pauli sterke sjel: «Jeg formår alt i Ham som styrker mig» — og hver prest, hvis sjel er viet og hvis hender er salvet, har rett til å gjenta dette ord og handle derefter. Og derfor føler jeg i denne stund at Kristi kraft sikkert vil utfylle og fullkommengjøre det som mangler i min skrøpeligheit. Jeg vil gjøre alt jeg kan — skjønt min stilling som ungdomsprest muligens ikke tillater mig å gjøre alt jeg vil.

Men er ungdomssaken i grunnen ikke *alles* sak — og møter jeg da ikke i barnene mødrene og fedrene selv? Et gammelt ordsprog sier jo, at den som tar barnet ved hånden, tar moren ved hjertet. Jeg er overbevisst om at ingen vil bebreide mig at jeg allerede i min første preken for denne menighet taler om ungdomssaken, som ligger mig så nær på hjertet. Hver dag gjentar presten, når han begynner den hl. messe: Introibo ad altare Dei, ad Deum qui lætificat juventutem meam — jeg skal gå op til Herrens alter, til Gud som gleder min ungdom. — Jeg forsikrer i denne stund, at jeg hver eneste dag, når jeg uttaler disse ord, tenker på den ungdom, som blir fjern fra Herrens alter — som Gud venter på med alle de gledens nådeskatte, som

Han så gjerne vilde gi den, men som ungdommen ikke ber om, fordi mødrene og fedrene ikke har lært den å be derom.

Det kommer en tid da Han som har sagt: «La barnene komme til mig og forhindre dem ikke» — vil kreve regnskap for de uskyldige sjeler, som er blitt betrodd oss, foreldrene, og prestene. Foreldre — overvei engang eders ansvar overfor eders barn. Også nu sier Barnevennen i tabernaklet: «La barnene komme til mig». I ungdommens navn står jeg her og ber om det samme og med de samme ord. La barnene komme til Ham, i denne kirke, i den hl. kommunion. Det er ungdommen, som tilslutt må stå omkring dette tabernakel som en livvakt omkring Kristi Konges trone. Det er ungdommen, som Kristus ønsker å se og å høre: ungdommens røst, som ber for dem som har glemt å be, ungdommens hjerte, som skal banke av kjærlighet til Ham, som så ofte forgjeves tigger om de voksnes kjærlighet, ungdommens offer, som bringes for alle de sjeler, som har kastet fra sig troens åk, barnenes bønn, som skal stige op til himmelen, forat foreldrene må forstå sin plikt og sitt ansvar.

Og — kjære kristne — hvis vi sammen søker barnet, for å verne om det og dets fremtid, som er misjonens, som er Kristi Konges — hvis vi sammen søker barnet — foreldrene med sin naturlige kjærlighet, presten med denne overnaturlige kjærlighets glød, som han takker Gud for i sin skrøpeligheit — se *da* finner vi barnet, og i barnet finner vi voksne snart hverandre i denne overnaturlige harmoni, som er ensbetydende med nåde, fred og velsignelse. Amen.

E. Laudy.

MODERNE KRIGSTEKNIKK OG KATOLSK MORAL

All kulturutfoldelse og alt økonomisk liv lammes ennu av den almindelige krise — allikevel melder krigsteknikken uke etter uke om nye fremskritt. Det er redselsbudskaper, som, godt kamuflert, går gjennom verdenspressen, og som altfor lite bemerkes av avislesernes store masse. Avstumpet av de daglige sensasjoner: forbrytelser og ulykker, formår den fryktelige betydning av alle de i sin saklighet næsten usynlige meddelelser ikke å trenge inn i bevisstheten.

Næsten alle de store staters utgifter til rustninger er fra 1925—31 steget sterkt — skriver dr. Anton Bøhm — Frankrikes således fra 5506 til 11 600 frcs., Russlands fra 604 til 1125 gullrubler, U. S. A. fra 585 til 709 mill. dollars, Belgien fra 710 til 1216 mill. frcs., Italia fra 4506 til 4978 mill. lire o. s. v. Disse kjempe-summer er for det meste anvendt til «forbedring» av det tekniske krigsmateriell, i særdeleshet til luftvåbnet og til forberedelsene til kjemisk krig, ti etter alle fagfolks mening blir fremtidens krig en luft- og giftgasskamp.

Utenom Tyskland er i øieblikket 12 000 krigsflyvere med 2600 bombekastere parat til å åpne fiendtligheter, og siden krigen tok slutt er virkningen av en enkelt luft-

bombe betydelig forsterket. Den engelske flyvearmé anvender bomber, som alt etter sin mekanisme først eksploderer fra 4—36 timer etter nedslaget — altså så lang tid etter angrepet at befolkningen forlenget må tro sig i sikkerhet. Særlig «virkningsfull» er også de moderne brandbomber, hvis flammer kun kan slukkes med kjemiske vesker av en særlig sammensetning.

Bombeflyvernes hurtighet er også nu så forøket, at f. eks. hele Ruhr-distriktet allerede en time etter en krigserklæring kan bli helt lagt øde av den franske luft-hær. Selvfølgelig vil alle bombekastere ha gassbomber med sig — i alle store stater beskjeftiger de dyktigste fagteknikere sig nu med å fremstille gassarter, som ingen kan beskytte sig mot. De Forenede Staters militærkjemikere har gjort den allerede under krigen anvendte gassart Yperitt enn mere effektiv, og benytter den nu til fylning av 10 tons svære bomber. Men 10 tonn Yperitt er nok til fullstendig å forgifte alt levende i en omkreds av en kilometer! Og selv i åpent land og med nogen vindstyrke ligger Yperitt 2—10 dager og utfører sin virkning — i skogstrekninger og i byer virker den 30 dager!

Naturligvis forsømmes ikke krigens «gamle» kamp-

midler. Det nyeste på dette område er vel de engelske «Spring-tank», som kan gå 160 km. i timen og tar spring med 15 meters mellomrom — likeledes en fransk grovkaliberkanon, som rekker 320 km.

Og menneskeheten har forsømt å utvikle jevnside med teknikken de mektige religiøse, sedelige og politiske krefter, som ene kan holde teknikken slik i tømme, at ikke midlet blir mål — at ikke det som etter sin natur skulde tjene, opkaster sig til tyrann. Den menneskelige energi har ensidig viet sig til utviklingen av teknikken, så der er inntrådt et misforhold mellom den og kulturen, teknikken er blitt noget selvstendig, og har derved tatt makten fra mennesket. Nu fordrer maskinene sine ofre — de innskrenker sig ikke mer til å ødelegge millioner av eksistenser økonomisk ved å ta arbeidet fra dem, men når de nu i en krig slippes løs til meningsløs raseri, dreper de også rent fysisk de menneskelige legemer.

Redslen for fremtidskrigen er intet propagandamiddel i pacifistenes hender — den er en saklig kjensgjerning. En statsmann, som den forhenværende engelske premierminister Baldwin, skildret den — ifølge «Neuen Freien Presse» — fornylig i Underhusets avrustningskomité på følgende måte:

«Inntil den siste verdenskrig var civillbefolkningen forskånet for krigens største farer, skjønt de kunde sulte og naturligvis led under engstelsen for sine sønner og slektninger, som tiente i hæren. Men nu går den i stadig frykt for å bli drept fra luften — et luftangrep hurtighet sammenlignet med hurtigheten av en hærs bevegelser forholder sig som en moderne bil til en gammel diligence. I neste krig kan enhver by, som ligger innenfor rekkevidden av en fiendtlig lufthavn, allerede fem minutter etter krigserklæringen, bli overrislet med et bombevær, som selv i verdenskrigen var utenkelig. Jeg tror det er best, at mannen på gaten får å vite, at hvad man så enn vil søke å få ham til å tro: der finnes ingen makt og intet middel på jorden, som kan bevare ham for et slikt bombardement.»

Baldwin fremhever med ettertrykk, at det f. eks. er en fullstendig umulighet å forsvare London og omegn mot et luftangrep — de siste italienske luftmanøvrer har vist, at med et stort anlagt luftangrep vil byer som Arcona, Florenz, Milano osv. i løpet av få timer være helt utslettet.

«Det eneste forsvar,» sa Baldwin, «er angrepet: vil man redde sig selv, må man søke å få drept fiendens kvinner og barn fortere enn han kan få drept ens egne. Jeg sier dette for at det kan gå op for menneskene, hvad de har å vente sig i den neste krig.»

Alle overenskomster og protokoller, mener Baldwin, vil være helt verdiløse, ti intet vil avholde de krigførende makter fra å anvende luftbombardement, så lenge flyvevåbnet eksisterer. Og heller ikke må man glemme at dette kampmiddel ennå er i sin barndom, og ingen vet ennå hvilke utenkelige virkninger der kan opnåes senere. Baldwin bekjente, at jo mer han beskietiget sig med disse forhold, dess mer blev han nedslått av den fullstendige nyttesløshet av alle forsøk på å forandre dem: «Det vilde ha vært bedre for menneskene om de aldri hadde lært å flyve.»

Den moderne materialkrig med sin meningsløse masseslaktning og maskinenes løsslupne ødeleggelse av alt levende, kan ikke sammenlignes med forrige tiders krig, hvor det personlige offermot og heltemot gjorde en innsats av dog relativ verdi. Den katolske sedelære anerkjenner prinsipielt nødvergekrigen som berettiget og tillatt, men den kan kun felle en absolutt dom over den moderne ødeleggelseskrig.

En i begynnelsen av forrige år av franske, tyske og schweiziske moralteologer offentliggjort betenkning over spørsmålet om krigens tillatelighet erklærer med bestemthet at den moderne krig *ikke* er noget tillatelig «samfundsrettsmiddel». «Ti den moderne krig skader ved sin teknikk åndelig og materielt så forferdelig den enkelte, familien, samfundet — ja selv religionen, at krig er ophørt å være et brukbart middel til å opprettholde orden og fred.»

I anledning av den store italienske luftmanøvre fremholdt også «Osservatore Romano», at selv i sine dekretalier fra middelalderen hevdet Kirken, at man ikke måtte utgyde deres blod, som ikke hadde vært direkte årsak til krig — «og denne Kirkens opfattelse må den dag i dag, hvor den civile befolkning er like så utsatt for å bli rammet under en krig, som soldatene, med all ønskelig tydelighet og kraft på ny forkynnes og hevdes.»

Derfor er det nu enhver katolsk kristens plikt å motarbeide all krig og alle årsaker til krig.

René Bazin —

en katolsk forfatter.

I første rekke skyldes den religiøse gjenopstandelse i fransk litteratur Bordeaux, Bourget og den i forrige år avdøde: Bazin. Navnlig den siste bekjente fra begynnelsen av med hensynsløs opriktighet sitt religiøskatolske standpunkt, og en bestemt slags kritikk søkte derfor på alle måter å mistenkeliggjøre ham. Den litterære liberalismes epigoner talte om hans flau optimisme, hans sangvinske søtladenhet og hans oppbyggelige salvelse, og betegnet hans romaner som værende skrevet av en gammel kjerring for unge jenter — men deres kritikk smakte for meget av anti-katolisisme til at man tillå den nogen vekt.

Bazins stilling i sin tids litteratur blir oss forståelig gjennom hans livsgjerning. Hans første romaner falt i den epoke, hvor naturalismen regjerte, og selvfølgelig måtte da en blind Zola-tilbeder finne Bazin svak og naiv. Men ikke destomindre slog han naturalismen med dens egne våben — skriver pater dr. Pius Fischer O. S. B. Han viste hvorledes naturalismens hovedfeil var, at den foraktet realitetene, livets kjensgjerninger. Etter hans mening syndet naturalismen mot selv den enkleste iakttagelse. Det er uriktig å skildre menneskets drifter, men ikke dets sjel — det er falsk å tilmure alle vinduer mot himmelen for de av nød, sykdom og omgivelsene

nedtrampede mennesker. Mange holder sig jo kun oppe ved håpet og ved sin tro på et høiere overjordisk vesen.

Bazin hadde rett i sin kamp mot naturalismens ensidighet — det var ham imot, at den arbeider som han kjente så godt ikke skulde være annet og mer enn «en maskine som spiser og drikker og gjør revolusjon». Derfor talte og skrev han imot naturalismen i all levende virkelighetssans navn.

Han fulgte den samme arbeidsmetode som Zola og brødrene Goncourt. Også han betraktet livet uten færvende briller, noterte sig alle enkeltheter. Men han visste også, at således opfattede bilder ikke var *livet*. De tjente «som spenner på kappen, en fjær i hatten, litt sort på øienvippene». Han lot sine personer vokse frem under den mystiske beskyttelse av sin troende sjel og sin kjærlighet — ti kjærlighet er den eneste skapende makt i verden. Han skriver helst om de fattige og undertrykte, som må arbeide hårdt for brødet og ofte allikevel knapt nok får det. Disse tegnet han med broderlig sympati for deres arbeid og planer, deres held og deres feilgrep. Naturalismen taler om broderlighet, men dens romaner omhandler vrede og hat. Bazin så menneskelig og dypere: han så i de underkuede og betydningsløse deres umiddelbarhet, arbeidsdyktighet og især deres sammenhold, som kunde anta heltmodige dimensjoner.

Bazin hadde lov til å skape sin type slik: han kjente arbeiderne, han var opvokset på landet mellom dem og lo av de såkalte store naturalister, som kun kjente landarbeideren fra sommerferier og fra bilturer.

I motsetning til Zola, som fortegner arbeiderskikkelsen helt ved å beskrive den nedsettende, skildret han hele sin fattige og sanne fornemhet, så at Brunetièr kan slå fast, at man finner «sannhet, naturlighet og nyhet» i hans romaner. Franskmennene vil aldri kunne glemme hvorledes han som ingen annen forfatter har forstått å trenge inn til den franske bondes sjel og skildre dens egenart.

Bazins motto er: «Å være sann og skrive sant». Kan være at han ikke har skapt nogen stor litterær type, men han har den egenskap å kunne skildre hele sitt galleri av romanpersoner i så originale og inntrengende farver, at de alltid blir sittende i erindringen — likeså miljøet.

Hvad særlig fengsler oss i hans romaner er ikke de mektige inntrykk eller de psykologiske iakttagelser — det er hvad franskmennene selv kaller «émotion»: sinnbevegelse, rørelse. Mange kritikker ringeakter helt uten grunn denne «émotion», som er en meget stor gave til menneskeheten, særlig til dikterne. Han kjærtegner sine personer med varme ord og gjør dem betydningsfulle og verdifulle, fordi han forstår deres innerste tanker. Og med virgiliansk finhet kan han skildre forbindelsen mellom landskap og menneske, natur og sjel.

Det er den reneste kristendom som levet og virket i Bazin. Han våget å si at verden var forløst ved Jesus Kristus, og derved har fått et nytt ansikt. Analyse av hans romaner vil vise at for ham er religionen grunnlaget, på hvilken alle politiske, sociale, familie- og personlige interesser må hvile. Derfor kunde han trenge

frem til mystikkens dybder og høider, hvad han beviste i sin livsskildring av grev pater de Foucauld, først fransk officer og siden eneboer i Sahara og Touaregenes apostel.

Hans minne vil leve som erindring om et fornemt menneske og mønstergyldig familiefar, om en ekte kristen, og om en romanforfatter, hvis verker utstråler menneskelig kjærlig forståelse og edel kunst.

De syke i Lourdes.

Hvor finnes det barn som ikke tyr til sin mor, når det har det ondt? Og som ikke føler trang til under sykdom og smerter å finne trøst og forståelse hos sin mor?

Ut fra det samme instinkt er det at vi katolikker så gjerne søker hjelp og bistand i våre prøvelser hos «forbarmelsens og trøstens moder». Og derfor blev de syke i Lourdes og omegn i skarevis bragt til den undergjørende kilde ved Massabielle efter at den var sprunget frem — da man erfarte den hurtige og virksomme hjelp den gav de lidende, ikke alene fysiske, men også åndelig: flere krefter til taprere å bære sitt kors.

Dog blev i de første årtier alle syke-valfartene betraktet som privatanliggende — de var rent sporadiske og omfattet kun egnens beboere. Ingen ante at her vilde opstå et annet Bethesda, hvor årlig hundreder, ja tusener vilde søke å få sine lidelser helbredet eller lindret.

Frankrikes første store nasjonal-valfart til Lourdes fant sted i 1872. Det var som et nødop fra det efter krigen hjemsoekte land. Deltagelsen var stor, men av syke var der få eller ingen.

Dog 7 år senere — 1879 — inntreffer en hittil ukjent begivenhet: 500 syke til det lille Lourdes. Et vågestykke av Assumpsjonist-patrene, mente mange: i hele Lourdes fantes kun ett beskjedent hospital — ingen øvede sykepleiere — ingen ambulansevogn — intet sted hvor dette elendige menneskemateriale, samlet sammen i et valfartstog fra alle kanter av Frankrike, kunde forpleies.

Men organisatorenes kjærlighet gjorde dem opfinnsomme. Arbeidere og medhjelpere fantes til dels i selve pilegrimstoget — de frivillige «Brancardiers». Andre hvervet man i Lourdes, og blandt dem m. Emile Christophe, som efter hvert viet hele sitt liv til dette arbeide, og i 1905 blev leder av «Hospitaliteten» i Lourdes. Denne såkalte «Hospitalitet Vår kjære Frue til Lourdes» blev stiftet på grunnlag av de erfaringer, man gjorde under den første syke-valfart, og arbeider utelukkende med organisasjon av sykepleien i Lourdes — og den fikk snart meget å gjøre, da togene av syke pilegrimer vokste i antall.

Og med dette innleddes den store bevegelse, som nu er uadskillelig forbunden med det benådede sted Lourdes. Det blev nødvendig å bygge et asyl for de syke — således opstod hospitalet «De syv Smerter» med sitt øvede personale i 1885. Og idag står en hel stor kjærlighetshær «Hospitaliteten» bi. Foreningens

åndelige ledelse er hos rektor Balette — presidenter er grevinne de Werhier og grev de Beauchamp. Og hvor stor pris den hellige Fader setter på dette verk, viser at han i egenhendig brev den 20. mars 1928 ophøiet foreningen til et kanonisk broderskap.

Kardinal Frühwirth

er avgått ved døden, 88 år gammel. Han var født den 21. august 1854 i Steiermark og trådte 1863 i Graz inn i Dominikanerordenen. Han blev viet til prest i 1868 og tok alle de høiere akademiske grader efter grundige studier ved ordenskollegiet St. Maria sopra Minerva i Rom. Fra 1876—91 var han i Østerrike, hvor han i Graz var professor i filosofi og teologi og snart steg til prior og provincial for den østerrik-ungarske ordensprovins. 1891 blev han av ordenskapitlet i Lyon valgt til ordensgeneral med bolig i Rom. Efter ordenens regler gav han efter 12 års forløp denne verdighet fra sig, men blev boende i Rom som en av pавens intimeste rådgivere. I 1907 overtok han Nunziaturet i München, efter at han kort tid i forveien i den tyske nasjonalkirke St. Maria dell Anima i Rom var blitt viet til biskop med titel erkebiskop av Heraklea. 1915 blev han kardinal og var til november 1916 i München. I jubelåret 1925 overtok han Storpønitiarstillingen og i 1927 blev han det hellige romerske rikets kansler. Ved siden av sine embedsplikter utfoldet han en stor videnskapelig-litterær virksomhet. Til det siste var han legemlig og åndelig frisk. Mildhet og beskjedenheter var grunntrekkene i hans vesen. — R. I. P.

Prest og legfolk i „Katolsk aksjon“

Ord har i våre dager tapt det meste av sin kraft — den flamme som de kan tende er ofte blott som en ildflue. Slik er ordene «katolsk aksjon» i manges munn nu bare et tomt skall — et bekvemt og tålmodig slagord, som man placerer når man ikke har annet å ta til — ofte helt tankeløst og åndsforlatt. Man drøfter «katolsk aksjon» — man skriver om det — man diskuterer det, og mer og mer blir det et utvandet begrep og ikke den levende nærværende virkelighet.

Og hvad er følgen? Jo, at det blir mer og mer tåket istedet for å bli klarere og klarere og mer og mer aktuelt. «Katolsk aksjon» er for mange nu det ubekjente X i en ligning — et problem, hvis løsning man skyr å beskjeftige sig med utover det, at man under det anbringer alt hvad i utvidet forstand hører sjele-

sorgen til. Men derved blir *alt* det samme som *intet*, da ytterlighetene alltid møtes. Man ender i *fraser* — i almengyldige setninger, hvis sannhet ikke kan diskuteres og som derfor dysser oss i teoriens blide slummer.

En rolig ettertanke trenges — en erkjennelse, som gjennomarbeider det givne og forvandler ordene til kjød og blod i oss. Det gjelder prester som det gjelder lægmenn, og katolsk aksjon er nettop summen av disse to elementers samvirke. Et samvirke som er *nødvendig*, hvis ikke katolsk aksjon skal bli *enten* indre sjelesorg eller ytre organisasjon.

Men i hvor høi en grad finner vi nu hos lægmannen den indre innstilling, som er den uundværlige forutsetning for et medarbeiderskap i den katolske aksjons tjeneste? Man kan godt tilspisse spørsmålet yderligere ved å gi det denne form: «i hvor høi grad er Kristus blitt tilværegrunnen og den virkende drivkraft i hver enkelt troende?» Det er nemlig det enkelte menneske, hver enkelt, som gjennom den katolske aksjon mobiliseres og får lagt et ansvar på sig. Han må vite klart, at det hviler på *ham* og står på *ham*, og må derfor spørre sig selv, i hvilken grad han har etterfulgt Pius X' ord om den eukaristiske selvopdragelse. Kirken begynner ikke med prestene og ender med paven, som mange tror, så de bare føler sig som et tidsbestemt medlem av samme Kirke og ikke som et uadskillelig med den forbundet ledd. Disse mennesker føler sig ikke som Kristi stridsmenn ved prestens side — men fjernet fra ham ved hele avstanden mellem alteret og kirkebenkene.

De har glemt Pauli ord: «Vide I ikke at I er et kongelig presteskop?» Glemt at lægfolket er prestens medofrende ved alteret og derfor kallet til å bistå ham med råd og dåd. Men selvfølgelig må han vite både hvor hans plass er og hvor den *ikke* er.

Prestene må alltid befinne sig i en viss isolerthet og kan heller ikke rent tallmessig overkomme all sjelesorg, derfor trenges lægfolkets organiserte arbeide. Ut fra dette synspunkt skrev Karl Muth for nogen år siden i «Hochland» en epokegjørende artikkel: «Epiphanie», hvori han klart fremstillet «katolsk aksjon»s opgavefelt og prests og lægmenns arbeide på det. I det han gikk ut fra, at det nettop var de åndelige krefter, den katolske tankeverden, som i første rekke skulde mobiliseres, påpekte han lægmennens hovedoppgave som værende *formidlende*: «Ti på dette felt er lægmannen for det meste geistligheten langt overlegen. Dette sies ikke ut fra nogen selvovurdering, men det er den naturlige følge av, at lægmannen gjennom sin mangfoldige berøring med den profane verden har større chance for at nettop *denne* verdens barn lettere åpner sine hjerter for ham. Ja, vi vet av erfaring, at lægmannen for det meste er den første som en søkende sjel henvender sig til for å finne forståelse — og at han derpå må bane veien for denne sjel til presten.»

Disse ord viser, at for at lægmannen kan vente velvirkelse av sitt apostoliske virke, må han selv være inne i alle trosspørsmål og la sig veilede av presteskopet. Om dette kan opnåes best ved en personlig kontakt

med prestene eller om der fra tid til annen skal oprettes kursur for de dertil innstillede lægfolk, er spørsmål, som må gjennomtenkes og gjennomarbeides og derpå settes ut i livet som handling.

Katolsk aksjon er først og fremst en sinnsinnstilling — et arbeide med sig selv — først ut fra dette består vårt virke — «ikke i ord, men i kraft».

St. Ansgars Liga's Årbok.

St. Ansgars Liga for skandinaviske katolikker i Amerika har nylig utgitt sin årbok for 1932. Den inneholder som vanlig referater fra ligaens møter i det avsluttede år samt artikler og kortere meddelelser om de viktigste katolske begivenheter i de skandinaviske land i 1932.

Heftet innledes med en nekrolog over kardinal van Rossum. Videre er det artikler om biskop dr. Mangers, den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn, St. Eysteins Forbund og om St. Sigfrid, benediktiner-munken fra York der virket som misjonær i Sverige i det 11. århundre. Med særlig glede leser man et vakkert dikt til den hellige Josef av biskop Offerdahl, i engelsk oversettelse.

Den utmerkede årbok utgis på engelsk, men som vi tidligere har meddelt, formidler St. Ansgars Liga forsendelse av katolske bøker og skrifter på *skandinaviske sprog* til katolikker og andre interesserte i De Forenede Stater. All korrespondanse adresseres til sekretæren, Mr. Viggo F. E. Rambusch, 2 West 45 th Street, N. Y. C. Ligaens president er Mrs. Frode Rambusch.

Herhjemme: —

Vi henleder oppmerksomheten på den utlodning som Vår Frue Hospital i disse dager avholder i Rosenkrantzgaten 19 og 21. Vakre og nyttige ting til vakkert og nyttig formål.

— og derute:

DANMARK. Niels Steensens hospital. I Danmark har det store nye stoffskiftes-hospital, beliggende i Gjentofte, litt utenfor Kjøbenhavn, fått navn etter den danske læge og forsker, som for tre hundre år siden under det latiniserte navn Nicolaus Steno vant en verdensberømmelse, der ikke siden er bleknet, fordi han ikke blott var en foregangsmann, men hadde det intuitive profetiske klarsyn, der skiller geniet ut fra den øvrige menneskehet. Nicolaus Steno var født i Kjøbenhavn i 1638 som sønn av en velhavende gullsmed. Han studerte først ved universitetet i Kjøbenhavn og reiste derpå til Amsterdam for å komplettere sine studier. Derfra tok han til Leyden, hvor han ble venn med Spinoza; da han i 1664 vendte tilbake til Kjøbenhavn var hans ry som anatom allerede så stort, at han skulde synes selvskrevet til en universitetsstilling, men familieintriger sperret ham ute, og han reiste til Paris, hvor han holdt sitt berømte foredrag om hjernens anatomi — et helt program for vitenskape-

lig forskning. Senere tok han til Florens, hvor den nu berømte forsker fikk en glimrende mottagelse, og hvor han bl. a. foretok sine betydelige geografiske undersøkelser. Under et opphold i Toscana gikk han over til katolisismen, og da kong Fredrik III kalte ham hjem med løfte om en universitetsstilling, måtte han søke om religionsfrihet. Men kongen døde og først noen år senere fulgte han en ny kallen fra Kjøbenhavns universitet. Han ble imidlertid i Kjøbenhavn utsatt for så sterke angrep fra protestantisk side, at han ble lei det og vendte tilbake til Florens, hvor han lot sig prestevie. Han avanserte til biskop for Nordtyskland og Skandinaven med bopell først i Hannover. Han gav bort alt, fastet og levde i yderste fattigdom. Kun 48 år gammel døde han i Schwerin av kreft. Hans lik ble ført til Italia og bisatt der. — Dette var Stenos ydre liv, der er spennende som en roman; hans vitenskapelige innsats bestod dels i nye anatomiske funn og i hans fysiologiske tydninger av disse funn, idet han på et tidspunkt, hvor man ennå ikke hadde de fornødne forutsetninger — han hadde ikke engang et mikroskop — gav sine genialt-simple iakttagelser en forklaring, der foregrep en senere viden. Hans evner spente vidt, han behersket fullkommen syv sprog foruten dansk, og geologene berømmer ham som en fremragende forsker.

TYSKLAND. «Germania», organet for centrumspartiet i Tyskland, offentliggjorde 15. februar et opprop, undertegnet av alle de store katolske sammenslutninger, bl. a. riksforbundet av katolske arbeiderforeninger, forbundet for katolske embedsmannsforeninger, de tyske katolske kvinners forbund, den katolske svenneforening osv., hvori det bl. a. lestes: En ny tid forkynnes i Tyskland og vi vil med bestemt og ubøielig vilje medvirke til, at rikets og folkets skjebne kan føres mot ny storhet og almindelig velferd. Hvad der er skjedd i vårt land siden midten av forrige år fører til nasjonal ødeleggelse — folket ødelegges fordi rettsbevisstheten er rystet, og hat, makt og vold råder overalt. I vide kretser av befolkningen hersker den opfattelse, at visse makthavere ingen aktelse mer har for forfatningens lover og folkets rett. I den nye regjeringens sammensetning og forholdsregler søker vi forgjeves en garanti for at vårt folk vil bli ført kristelig og nasjonalt. For oss er tysk sinn og tysk kristendom hellige forpliktelser. Med dyp beklagelse følger vi den forvirring som hersker overalt: Front mot front — Tyskland i borgerkrig! Selv med nasjonalt fortegn kan man finne bolsjevisme — og mot den i alle former fører vi kamp. Tyskland må ikke utleveres det ytterliggående høire eller venstre — dets redning kan kun komme ut fra et sterkt åndelig midtpunkt, som setter målet i uforanderlige normer for det politiske, økonomiske og sociale liv. Katolikker av alle samfundslag føler sig som urokkelige bærere av en slik orden — for oss er frihet det høyeste gode. Derfor avviser vi et diktatur som ikke innrømmer folket annet enn å la sig regjere over. Vi kjemper i de store pavelige rundskrivelsers ånd mot ukristelig statsabsolutisme, for familienes og menighetenes selvstendighet. Vi vil opprettholde lovene i det offentlige liv, respektere forfatningen og verne om menneskenes statsborgerlige og sociale rett. På dette har regjeringen svart med å forby bladet å komme ut — i likhet med den kneblingspolitikk overfor pressen, som er blitt gjennomført de siste 14 dager. For «Germania»s vedkommende er forbudet dog atter hevet, da fhv. rikskansler Marx, selv en god katolikk og formann for de katolske organisasjoner, har intervenert.

LOURDES. Paven har rettet en egenhendig skrivelse til biskop Gerlier for å meddele at hans hellighet har avsendt den ene av de to kjertler, som på kyndelsmessedagen blev innviet i Lateranbasilikaen til Lourdes. Biskopen har uttrykt sin takknemlighet overfor den pavelige legat for festlighetene, kardinal Binet, som sendte et hyldesstelegram på alles vegner til paven. Den viede kjerte brente for første gang ved kardinallegatens pontikalmesse lørdag og blev derefter oppstillet i grotten. Et annet bevis på pavens deltagelse i festlighetene i Lourdes, er, at de overnaturlige nådesbevisninger, som ellers ved et hellig år forbeholdes Rom, også omfatter Lourdes. Alle Lourdes-pilegrimer kan i alle Pyrenæer-byenes helligdommer vinne det hellige års jubileumsnåde. Antallet av de besøkende i disse festdager har vært overveldende — særlig kulminerte det lørdag den 11., som var 75-års-dagen for Gudsmoderens åpenbaring. Etter pontifikalmessen gikk en uoverskuelig procesjon til grotten hvor biskop Gerlier preket over katolikkenes kjærlighet til Maria. Om kvelden avsluttedes festlighetene ved et mektig Te Deum, hvor biskop Rumeau av Angers, Frankrikes eldste fungerende biskop, holdt festprekenen.

MADRID. De lovforslag, som er blitt forelagt Cortes, har medført store offentlige demonstrasjoner i Madrid. I en av de radikaleste venstres konferanser fremkom man med trusler om å ville stikke samtlige kirker i Spanien i brand om Cortes vedtok lovforslaget om de geistlige ordener. I hørerefraksjonen er der imot disse og lignende kirkefiendtlige demonstrasjoner organisert et vern av nasjonalister, som bærer en blå skjorte med et hvitt brodert silkekors på brystet.

MUSSOLINI har til en representant for Pariserbladet «Intransigeant» uttalt, at italienerne må beskytte sin frihet, da uhindret adgang til alle Middelhavets havner er en livsbetingelse. «For å avgjøre alle divergerende spørsmål mellom Frankrike og Italia, bør noen menn sitte rundt et bord og tale åpent med hverandre. Jeg akter ikke å handle lettsindig, men har jeg engang tatt en bestemmelse, skal intet avholde mig fra å gjennomføre den! Og jeg fordrer fullkommen lydighet av mine medarbeidere. Geografi er ingen utopi, men betyr land og vann — land med beboere med særpreget smaksforholdenheter og skikker. Den enkelte må dog tjene staten — ellers står staten i fare for å gå under. Man må ikke alltid bare tenke materielt — i samfundet må det åndelige også regnes med som viktigste faktor.

KARDINALKOLLEGIET. Etter kardinal Frühwirths død teller kardinalkollegiet nu kun 52 medlemmer, så at 18 plasser står ledige. Av kardinalene er 26 italienere og 26 av andre nasjonaliteter. Av de 23 kurie-kardinaler er kun tre utlendinger: tyskeren Ehrle, spanieren Seguda og franskmannen Lepicier. Det hellige kollegiums utlendinger fordeler sig ellers med 6 franskmenn, 5 spaniere, 4 nordamerikanere, 4 tyskere, 2 polske, 1 østerriker, 1 ungarer, 1 belgier, 1 englander og 1 irlender.

JUGOSLAVIEN. Det er utbrudt en konflikt mellom kong Aleksander og den katolske erkebiskop Bauer i Agrani, som har ført til at erkebiskopen har sendt tilbake den orden, som kongen tidligere hadde tildelt ham. Politiet har nemlig krenket biskopen ved å avholde en husundersøkelse i det biskoppelige palæ på kongens uttrykkelige befaling. Alle skuffer og skaper blev undersøkt — alle brever og dokumenter gjen-

nemrotet, men da man intet kompromiterende fant gav biskopen som sagt politiet til sist sin orden tilbake med til kongen. Der hersker megen forbitelse i Agrani over den krenkelse biskopen har lidt.

ST. TERESIA AV JESUSBARNET'S skriftefar, pater Gottfried Madeleine, prioren for den ikke langt fra Lisieux liggende Premonstratenserstiftelse Mondaige, er død. Priorinnen for karmelittinneklosteret i Lisieux gav straks etter St. Theresias død hennes livserindringer til Pater Madelaine for at han kunde bedømme dem. Derved blev han istand til helt avgjørende å kunne uttale sig ved beatifikasjonsprosessen. For tre år siden talte den da 86-årige gamle prest ved innvielsen av en statue av helgeninnen som Lisieux-klosteret skjenket hans stiftelse. Selv var han en kjent kirkelig forfatter.

TYRKIET. Religionskamper i Brussa. I Brussa er der kommet til voldsomme religiøse demonstrasjoner i anledning av at de troende protesterer mot presidentens dekret om at alle bøner i fremtiden skal leses på tyrkisk og ikke på arabisk. Over 100 arrestasjoner er foretatt av politiet, og Mustafa Kemal Pascha har begitt sig til stedet. Befolkningen er stadig i oprør.

AMERIKANSK SKOLEVESEN. Det amerikanske skolespørsmål beskjeftiger i den siste tid offentligheten i landet sterkt, men diskusjonene dreier sig mest om det mer utvendige: om metoder, systemer, organisasjoner, og særlig om omkostningene, som i det forløpne år er steget kolossalt. Men miseren ligger dyper, skrives i det av jesuittene ledet amerikanske katolske ukeblad «America». «Selv om våre skoler blev ledet efter en av alle økonomiske eksperter utarbeidet finansplan, vilde de dog stadig kunne kritiseres. Vårt skolesystems mangler er ikke av finansiell eller akademisk-teoretisk art — de utspringer av et falsk prinsipp som legges til grunn for opdragelsen.» Ennu mener man i U. S. A. at en opdragelse uten religiøst grunnlag ikke alene er mulig men også nødvendig. Imot denne villfarelse har inntil nu kun katolikkene kjempet — de protestantiske sekter så ikke klart farene ved en slik oppfattelse, men i dette er der nu inntrått en forandring. Således har nylig Walter M. Howlett, sekretær for den pedagogiske seksjon av «The Federal Council of Churches of Christ» holdt en tale som har vakt megen opsikt i ikke-katolske kretser, og hvori han forlangte «plass for religionen i den offentlige skole» — ti blev ikke denne fordring oppfylt vilde hele det offentlige skolesystem bryte sammen av sig selv. Når man utelukker religionen «gis der overhodet ikke mer noget som kan kalles opdragelse». Nettop i de år, hvor det unge menneske er mottagelig for de dypeste og varigste inntrykk, forhindrer staten ved å vise religionen ut av skolene åndens dannelse gjennom de høie religiøse sannheter. De unge får det inntrykk på Colleges og universiteter at religion er overflødig, fordi den er uten verdi hverken for universitet eller samfundet. I beste fall er den en tankemote, en overfladisk følelse, en mening — ingen livslov. Og derfor har de unge, når de er ferdig med sin utdanning, intet bærende grunnlag for sitt åndelige liv. «Det er den slags protestantiske stemmer,» skriver «America» — «som betyr en tilslutning til den pavelige opdragelses-encyklikas grunnprinsipper, og som viser, at en kristen enhetsfront til reform av det amerikanske skolevesen, nu ligger innenfor mulighetens grense.»